

STOP DE PENSIOENROOF!

DE PENSIOENKRANT

27 maart 2021

Een rechtstaat sterft in stilte

(IN)FORMATIENUMMER

Een krant van en voor 3 miljoen gepensioneerden + 8 miljoen werkende deelnemers aan de pensioenfondsen. Een platform voor informatie-uitwisseling binnen het netwerk van pensioendeskundigen en –geïnteresseerden en een actiekrant om de afbraak van het pensioenstelsel te stoppen. Al de genoemde feiten en cijfers zijn verifieerbaar in openbare bronnen.

pensioenkrant@gmail.com

Neoliberale sloophamer Koolmees dreigt voor beste pensioenstelsel ter wereld

Demissionair minister Koolmees

Koolmees over het pensioenakkoord: “Niet uit te leggen? Ik daag iedereen uit het huidige stelsel uit te leggen”.

Een vreemde redenering; het huidige stelsel is prima uit te leggen.

Waar het ingewikkeld wordt is dat te wijten aan bemoeienis van het ministerie van Financiën of De Nederlandsche Bank, maar de hoofdlijnen zijn helder en het is zeker beter te begrijpen dan de huidige plannen:

Het huidige stelsel bestaat uit 3 pijlers: AOW, Pensioen, Lijfrente

De 1e pijler is **de Algemene Ouderdomswet (AOW)**. De AOW vormt de eerste pijler van het pensioenstelsel. Het is het basisinkomen om te kunnen rondkomen. Iedereen die in Nederland woont of werkt, bouwt AOW op. De hoogte van de AOW wordt jaarlijks aangepast aan de ontwikkeling van het minimumloon.

De 2e pijler is **de pensioenopbouw (verplicht) via de werkgever** en daar gaat het hier om. Die pijler bestaat uit de (verplichte) pensioenopbouw via de werkgever. 90% van de werkgevers heeft een aanvullende pensioenregeling. Hierdoor krijgen de gepensioneerde werknemers van die werkgevers een aanvullende inkomen bovenop hun AOW-uitkering. Doorgaans betalen werkgevers ongeveer 2/3 deel van de pensioenpremies en werknemers 1/3 deel. De pensioenfondsen van de (gezamenlijke) werkgevers beleggen de premies om later het zgn. aanvullende pensioen uit te kunnen uitbetalen. In Nederland wordt de tweede pijler-pensioenregeling meestal verplicht gesteld voor werkgevers (bijvoorbeeld bij een bedrijfstakpensioenfonds of een beroepspensioenfonds) om een hoge mate van **economische en sociale solidariteit en soliditeit** van het fonds te bewerkstelligen. Bovendien wordt op deze manier voorkomen dat het pensioen onderwerp van concurrentie wordt op de arbeidsmarkt. Dat maakt de loononderhandelingen eenvoudiger en doorzichtiger en voorkomt dat een neerwaartse spiraal ontstaat die het pensioensysteem zou kunnen schaden.

De 3e pijler bestaat uit individuele (vrijwillige) aanvullende pensioenvoorzieningen.

Wat is eigenlijk het probleem met het huidige stelsel en is het pensioenakkoord daar de oplossing voor?

Die vraag is nooit bevredigend beantwoord. "Het stelsel is niet meer van deze tijd". "De maatschappelijke houdbaarheid staat onder druk". "Er is onvoldoende maatschappelijk draagvlak voor het huidige stelsel en dat vormt een bedreiging van de continuïteit". "Individuele pensioenpotjes bieden een betere bescherming tegen lagere aandelenkoersen, een daling van de rente, hoge inflatie of een toename van de levensverwachting". "Er is nu geen keuzevrijheid en maatwerk is niet mogelijk". "Het pensioenstelsel is onvoldoende transparant". "De vraag is of de betaalde premies en de verwachte pensioenuitkeringen voldoende op elkaar aansluiten". Allemaal beweringen die worden niet onderbouwd en gelogenstraft door de werkelijkheid: de Nederlandse tweede pijler is naar internationale maatstaven groot en succesvol.

De feiten en de cijfers

Je kunt lang discussiëren over de voor- of nadelen van het ene of het andere stelsel in binnen- of buitenland, maar het volgende staat vast: voor het derde jaar op rij is het Nederlandse pensioenstelsel beoordeeld als beste ter wereld. Daarmee behoudt Nederland de internationale A-status (Mercer 2020).

In 2020 bedroegen de uitgaven van de fonds € 32 mld. en de premie-inkomsten € 34 mld. Dat betekent een positief saldo van € 2 mld. per jaar, dat is 0,1 % van het vermogen, terwijl het rendement op het vermogen per jaar gemiddeld meer dan 6% bedraagt. Het belegde vermogen is € 1.700,- mld. Het pensioenvermogen was 12

jaar geleden bijna drie maal zo klein (!) als nu en het verkeert dus in een buitengewoon riante positie. Maar al 12 jaar geen indexering!

De pensioenfondsen bestaan al zo'n 100 jaar en hebben gemiddeld altijd behoorlijk gepresteerd. Af en toe moest worden gekort of er kon niet worden geïndexeerd, maar wat er nu al 12 jaar gebeurd is ongekennd: geen indexering + een incidentele korting terwijl het vermogen van de fondsen hoger is dan ooit. De koopkracht van de pensioenen is in die periode maar liefst met 20% verlaagd.

Bedenk daarbij dat de overheid, als grootste werkgever, belanghebbende is (betaling werkgeversdeel pensioenpremies). Overigens heeft het kabinet Lubbers destijds – nota bene- 32 miljard gulden aan de pensioenpot van het ABP onttrokken ten bate van de overheidsfinanciën.

Een wijdverbreid misverstand over het huidige stelsel is dat het een garantie zou bieden op een bepaald pensioen bij pensionering. Een pensioenbelofte. Dat is echter nooit het geval geweest: er kon altijd al gekort worden en de indexering kon worden onderbroken. Dat is ook gebeurd en het gebeurt nog steeds. Het beoogde stelsel (persoonlijke pensioenpotjes) biedt nog veel minder zekerheid. Men zou gaan sparen voor het pensioen. Zit het tegen met de beleggingsresultaten van de fondsen dan daalt het pensioen. Zit het mee, dan stijgt het.

In het huidige stelsel zijn de beleggingsresultaten doorgaans goed. De risico's worden gespreid, zodat hevige schokken kunnen worden vermeden. Kortom: **een sociaal, solidair en solide stelsel**. Het huidige regiem van langdurig niet indexeren heeft niets met de werkelijke financiële situatie van de fondsen te maken: het is pure financiële repressie opgelegd door het ministerie van Financiën en De Nederlandsche Bank. Het huidige repressieve regiem is onrechtmatig en wordt nu in rechte aangevochten. Als dit regiem (met de zeer lage, fictieve, politiek ingegeven rekenrente van 0,8%) ook zou gelden voor pensioenverzekeraars, dan zou deze sector al lang ter ziele zijn.

Bij dit alles is het ook goed de transitiekosten van het in het vooruitzicht gestelde stelsel in het oog te houden: die bedragen naar schatting alleen al 60 tot 100 miljard euro: een geweldig nieuw verdienmodel voor kwijnende banken en verzekeringsmaatschappijen, notarissen, advocaten, accountants, actuarissen enz. Uiteraard gaat dit ten koste van de deelnemers (werkenden en gepensioneerden).

De deelnemers in de pensioenfondsen hebben niets te verwachten van de politiek

Lees de partijprogramma's en het wordt duidelijk: van de politiek hebben de gepensioneerden en de andere deelnemers niets te verwachten. In het verleden heeft het kabinet Lubbers zelfs Hfl 30 miljard onttrokken aan het vermogen van de pensioenfondsen. Om de overheidsfinanciën bij te spijkeren. Enkele kleinere partijen besteden wel enige aandacht aan de pensioenproblematiek maar hebben onvoldoende zetels.

De enige mogelijkheid om de desastreuze plannen alsnog te stoppen is publiciteit en juridische actie.

De vakbonden hebben er voor gekozen de belangen van de ouderen en de toekomstig rechthebbenden op pensioen te verkwanselen in een politieke koehandel. Maar de vakbonden vertegenwoordigen slechts een handjevol van de 11 miljoen belanghebbenden: over u, zonder u. Veel gepensioneerden en onafhankelijke

deskundigen en organisaties van gepensioneerden voeren al jaren actie tegen de dreigende afbraak van het pensioenstelsel, maar worden stelselmatig genegeerd door de politiek en de media.

Enkele voorbeelden van de activiteiten om de nu al 12 jaar durende financiële repressie te stoppen: ingezonden brieven en opiniestukken voor vakbladen en landelijke en lokale kranten, gesprekken met Kamerleden, rechtszaken (lopen nog en er volgen meer), verzoeken in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur (loopt nog), ingebrekestellingen van pensioenfondsen en –last but not least- strafklachten wegens valsheid in geschrift tegen besturen van pensioenfondsen, accountants en actuarissen wegens het goedkeuren van jaarstukken die de werkelijke situatie van de fondsen niet weergeven (in behandeling bij het Openbaar Ministerie). Ten slotte is er een verzoek tot het houden van een Parlementaire Ondervraging ingediend. Het valt op dat bijv. de NRC, De Volkskrant, Trouw, De Telegraaf, de NOS, de andere omroepen en zelfs Follow The Money al deze activiteiten grotendeels en stelselmatig negeren en desgevraagd soms zelfs hebben geweigerd zich eens goed te verdiepen in de materie en daarover kritisch te berichten. Men volgt klakkeloos het overheidsbeleid. Kennelijk zijn 3 miljoen gepensioneerden, waarvan een groot deel nu al 20% aan koopkracht van hun pensioenen heeft ingeleverd, niet interessant. De 8 miljoen rechthebbenden die nog werken zijn zich nog niet bewust van de dreigende afbraak van hun pensioenen. Of er spelen andere belangen.

De verwevenheid en belangenverstrengeling tussen de politiek, het bedrijfsleven, de overheid en de wetenschap schaadt de transparantie en de bewegingsruimte van de pensioenfondsen.

Dit onderwerp is belangrijk genoeg –het gaat tenslotte om € 1.700 mld. voor een Parlementaire Enquête. Dit middel blijkt in de praktijk echter niet erg effectief. De procedure duurt te lang en als het eindrapport verschijnt, geldt vaak: als het kalf verdronken is, dempt men de put. Een Parlementaire Ondervraging lijkt wel een adequaat middel: ook voorzien van een stevig instrumentarium, maar veel sneller. De voorgenomen stelselherziening kan hierdoor binnen een redelijke termijn worden doorgelicht. Zo kan bijv. in kaart worden gebracht hoe de plannen zich verhouden tot de regelgeving van Europa: de EU-pensioenrichtlijn IORP II (met directe, horizontale werking) en de grondrechten van de burgers in het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM). Daarnaast kan het pensioennetwerk in kaart worden gebracht. Uit een eerste blik in het Handelsregister en op Google blijkt bijv. al snel hoeveel raakvlakken er zijn tussen de politiek, de besturen van de fondsen, de wetenschap, de ministeries van Financiën en Sociale Zaken en De Nederlandsche Bank die vragen oproepen. De leiding van de Ondervraging zou in goede handen zijn van de Kamerleden Omtzigt en Leijten.

Staat het pensioenakkoord er werkelijk? Conclusie

Koolmees over kritiek: “Het pensioenakkoord staat. De rest is techniek”. We weten allemaal hoe dit zogenaamde akkoord tot stand is gekomen. Met kunstgrepen, misleiding, framing, dreigen met aftreden en bij gebrek aan een robuust en eendrachtig georganiseerd tegenvuur door de doelgroep: de gepensioneerden. Maar: The devil is in the detail”. De pers was –en is, zoals gezegd- nauwelijks geïnteresseerd. De rechter zal oordelen.

Wat er wel staat –ligt- is een juridische, beleidsmatige , uitvoeringstechnische en financiële rammelkast. Dat vehikel mag dus nooit de weg op. Alleen de uitvoeringskosten worden, zoals gezegd, al geschat op €60-100 mld. Pure kapitaalvernietiging (en diefstal). Het plan moet met spoed worden afgevoerd naar het pensioenkerkhof. Gaat het toch op weg dan kan dit leiden tot het grootste politieke en financieel-economische fiasco in Nederland sinds de 2^e wereldoorlog met onherstelbare schade aan het opgebouwde pensioenvermogen van € 1.700,- mld. dat toebehoort aan zo'n 11 miljoen rechthebbenden (vermogensrechten van 8 miljoen werkenden en 3 miljoen gepensioneerden). De toeslagenaffaire is er niets bij.

Gelet op de grote problemen van deze tijd (corona, klimaat) zou het de voorkeur van het kabinet moeten hebben om de klemmende inkomensproblematiek van de gepensioneerden op korte termijn op te lossen door de financiële repressie met onmiddellijke ingang te beëindigen door de rekenrente voor het bepalen van de toekomstige verplichtingen van de fondsen te verhogen tot het normale markniveau: tussen 2,5 en 3,5 %. Er kan dan ook weer tot indexering worden overgegaan. Met terugwerkende kracht! Bijkomend voordeel: de stijging van de consumptie van de gepensioneerden zal het herstel van de economie na corona stimuleren en ook de belastinginkomsten zullen toenemen.

Bronnen:

Bernard van Praag en Henk Hemmers in MeJudice, 6 maart 2021:

[“Drie maal meer pensioenvermogen, maar toch een lager pensioen”](#)

Brief van het Adviescollege Tegengaan Regeldruk (ATR) 12 februari 2021:

[Advies over het Wetsvoorstel toekomst pensioenen](#)

Pieter Omtzigt: [“Een nieuw sociaal contract” \(2021\)](#) en ook op [Podcast](#)